

Η πραγματική δια βίου παιδεία και εκπαίδευση όντως οφείλει να αποτελεί βασικό μέλημα του πανεπιστημίου, πάντα όμως στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής λειτουργίας του. Το ακαδημαϊκό και δημόσιο πανεπιστήμιο υπάρχει για να υπηρετεί το κοινωνικό συμφέρον και οφείλει να έχει τα μάτια του στραμμένα στην κοινωνία. Αυτή η απαίτηση μπορεί να αποτελέσει το βάθρο που θα επιτρέψει να διατυπωθούν επαρκώς οι ακαδημαϊκοί όροι που θα ελέγχουν γόνιμα τις σχέσεις του πανεπιστημίου με την κοινωνία.

για την κοινωνία

Χρηματοδότηση Πανεπιστημιακής έρευνας: Προτείνεται –πενταετή– άνοιγμα των Πανεπιστημίων στην αγορά μέσα από τη σχεδόν κατ’ αποκλειστικότητα χρηματοδότηση της έρευνας από τον ιδιωτικό τομέα και, ταυτόχρονα, την ιεραρχική αξιολόγηση και τη στοχευμένη χρηματοδότηση από το δημόσιο. Ήδη στη νέα γενιά ευρωπαϊκών προγραμμάτων, που αποβλέπουν στη δημιουργία τελικού προϊόντος ή υπηρεσίας, τα Πανεπιστήμια ΔΕΝ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ να συμμετέχουν αν δεν συμβάλλονται με κάποιον ιδιωτικό φορέα.

Σημαίνει: Η βασική ερευνητική δραστηριότητα δεν χρηματοδοτείται ούτε μέσω της ευρωπαϊκής ούτε μέσω της εθνικής πολιτικής για την έρευνα. Εξ ορισμού, όμως, δεν νοείται Πανεπιστήμιο χωρίς έρευνα. Έτσι, το «σύγχρονο Πανεπιστήμιο» θα προσφέρει μη πανεπιστημιακού επιπέδου δημόσια εκπαίδευση 1ου κύκλου, χαμηλού κόστους για το κράτος, με καθόλου βέβαιη διατήρηση του ‘δωρεάν χαρακτήρα’. Οι έχοντες την οικονομική δυνατότητα να αγοράσουν τις υψηλού επιπέδου προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές στα πιστοποιημένα «δίκτυα αριστείας» της Ευρώπης θα αποτελέσουν την μελλοντική κοινωνική και οικονομική ελίτ, την αυριανή εξουσία.

Αυτές οι αλλαγές αναφέρονται μόνο στα Πανεπιστήμια; Τι θα ακολουθήσει στη πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση;

Σύμφωνα με τον κ. Γ. Παπανδρέου: «Ριζική αποκέντρωση χρειάζεται επίσης και στη δευτεροβάθμια και πρωτοβάθμια παιδεία (...) Θα πρέπει να υπάρξει η δυνατότητα οι τοπικοί φορείς (...) να διαμορφώνουν το υπόλοιπο (εκτός των γενικών αρχών που ορίζονται από το κράτος) πρόγραμμα, όπως αυτοί θεωρούν χρήσιμο για τη κοινωνία και τον ίδιο τον μαθητή (...) Πρέπει να υπάρχει αξιολόγηση των σχολείων...».

Σημαίνει: Το κύμα του νεοφιλελευθερισμού που στηρίζεται στον ατομικισμό και τον καλλιεργεί, στην άκρατη εμπορευματοποίηση και την εκπαίδευση της αμάθειας, αποποιούμενο των ευθυνών του για την εκπαίδευση, αναθέτει το περιεχόμενο και τη χρηματοδότησή της στα χέρια ιδιωτικών και καταλλήλως προσαρμοσμένων δημοσίων «φορέων» με προδιαγεγραμμένα πολιτικά και οικονομικά συμφέροντα. Έτσι, η αξιολόγηση των σχολείων θα γίνεται μ’ αυτές τις προδιαγραφές, όπως ακριβώς προτείνουν και στα Πανεπιστήμια.

Πανευρωπαϊκές αντιδράσεις στο νεοφιλελεύθερο Πανεπιστήμιο

Ισχυρές αντιστάσεις αναπτύσσονται σε όλη την Ευρώπη τόσο από το Επιστημονικό και Ερευνητικό προσωπικό των Πανεπιστημίων όσο και από τους φοιτητές. Ήδη στη Γαλλία η κινητοποίηση των ερευνητών και πανεπιστημιακών ανάγκασε τη γαλλική κυβέρνηση σε αναδίπλωση. Αντίστοιχες αντιδράσεις αναπτύσσονται στη Γερμανία, τη Μ. Βρεταννία και άλλες χώρες. Στην Ελλάδα, οι απεργιακές κινητοποιήσεις της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Συλλόγων Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού (ΠΟΣΔΕΠ) και η κινητοποίηση των φοιτητών υποχρέωσαν την κυβέρνηση Σημίτη να αναβάλει τις σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις.

Η πανεπιστημιακή παιδεία είναι δημόσιο αγαθό και πρέπει να παρέχεται δωρεάν. Γι’ αυτό η Πολιτεία έχει καταστατική υποχρέωση να στηρίζει με επαρκή χρηματοδότηση τις βασικές λειτουργίες του Πανεπιστημίου: την εκπαίδευση (προπτυχιακή και μεταπτυχιακή) και την ακαδημαϊκή έρευνα.

Καλούμε τους εκπαιδευτικούς φορείς, τους φοιτητές και όλους τους εργαζόμενους να ενώσουμε τις δυνάμεις μας **ΕΝΑΝΤΙΑ**

ΣΤΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΑΠΟΥΘΜΙΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ

και ΤΗΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

να υπερασπιστούμε

ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ και ΔΩΡΕΑΝ ΠΑΙΔΕΙΑ

ΥΠΕΡΑΣΠΙΖΟΜΑΣΤΕ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΟΧΙ ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

κυβέρνηση και αντιπολίτευση μιλάνε για: ΕΝΝΟΥΝ:

Ευρωπαϊκό Χώρο Ανώτατης Εκπαίδευσης

απορύθμιση των Πανεπιστημίων και μετατροπή τους σε σχολές κατάρτισης

κινητικότητα φοιτητών

εμπορευματοποίηση της Παιδείας

Συμπλήρωμα Διπλώματος

απαξίωση των πτυχίων

δύο κύκλους σπουδών

πτυχία πολλών ταχυτήτων

Διά Βίου Μάθηση

παραγωγή ευέλικτων «απασχολήσιμων»

αναnamόρφωση σπουδών

κατάργηση εργασιακών δικαιωμάτων

αξιολόγηση

Πανεπιστήμιο χαμηλού κόστους προσαρμοσμένο στις «ανάγκες» της αγοράς

ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΩΝ

Στις 8 Νοεμβρίου '04 έγινε στη Βουλή η ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ.

Η κυβέρνηση, με τη σύμφωνη γνώμη της αξιωματικής αντιπολίτευσης, διατυπώνει το νεοφιλελεύθερο μανιφέστο της για την «αναδιάρθρωση των σπουδών».

Κ. Καραμανλής: «η Ελλάδα υπογράφοντας το 1999 και επαναβεβαιώνοντας το 2001 και το 2003 την διακήρυξη της Μπολόνια έχει αναλάβει απέναντι στην ΕΕ σημαντικές δεσμεύσεις».

Και ποιες είναι αυτές οι ‘δεσμεύσεις’;

Κ. Καραμανλής: «Αξιολόγηση τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, πιστοποίηση των πανεπιστημιακών προγραμμάτων» «Εφαρμογή μέχρι το 2005 των 2 κύκλων σπουδών, προπτυχιακών τριετούς διάρκειας και μεταπτυχιακών διετούς διάρκειας, και αυτό απαιτεί νομοθετική ρύθμιση και αναδιάρθρωση των σπουδών» «Εφαρμογή Ευρωπαϊκού συστήματος μεταφοράς ακαδημαϊκών μονάδων και έκδοση συμπληρώματος του διπλώματος DIPLOMA SUPPLEMENT» «κινητικότητα φοιτητών μέσω διευρωπαϊκών, διαπανεπιστημιακών προγραμμάτων» και φυσικά «Δια Βίου Εκπαίδευση και Κατάρτιση».

Τι σημαίνουν και τι υποκρύπτουν όλες αυτές οι δεσμεύσεις για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες, τα Πανεπιστήμια και τους Πανεπιστημιακούς αλλά και ολόκληρη την κοινωνία;

για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες

Δυο κύκλοι Σπουδών: Δημιουργούνται δύο κύκλοι σπουδών: Ο πρώτος αντιστοιχεί σε πτυχίο, είναι 3-ετούς φοίτησης, περιλαμβάνει φτηνές για το κράτος σπουδές κατάρτισης και παράγει «απασχολήσιμους». Ο δεύτερος κύκλος είναι 2-ετούς φοίτησης και αντιστοιχεί στο μάστερ. Παραμένει άγνωστο το τι θα γίνει με τις σχολές 4-ετούς, 5-ετούς και 6-ετούς φοίτησης. Το πιθανότερο είναι, σύμφωνα με τα μέχρι τώρα δεδομένα, να συρρικνωθούν σε σχολές 3-ετούς φοίτησης.

Σημαίνει: Πλήρη υποβάθμιση του βασικού πτυχίου και μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών εξειδίκευσης, ευκαιριακών κυρίως αντικειμένων, που θα λειτουργούν με δίδακτρα. Ιδρύθηκαν μαζικά μεταπτυχιακά προγράμματα που οδηγούν σε Μεταπτυχιακά Διπλώματα Εξειδίκευσης (ΜΔΕ), πολλά από τα οποία έχουν αμφίβολο μεταπτυχιακό χαρακτήρα. Έτσι, σιωπηρώς προστέθηκε ένα επιπλέον έτος στις πανεπιστημιακές σπουδές, συμπιέζοντας τις προπτυχιακές σπουδές και απαξιώνοντας τα αντίστοιχα πτυχία ... μέχρι να νομοθετηθεί ο 3-ετης 1ος κύκλος. Ήδη αρκετά τέτοια μεταπτυχιακά προγράμματα λειτουργούν στα δημόσια Πανεπιστήμια με δίδακτρα! Τέλος, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έφτασαν τους 50.000 περίπου, δηλαδή κατά τι περισσότεροι από τους εισαγόμενους κατ’ έτος στα ΑΕΙ.

Ευρωπαϊκό σύστημα συλλογής και μεταφοράς ακαδημαϊκών μονάδων (ECTS): Οι φοιτητές θα έχουν το «δικαίωμα» να συλλέγουν διδακτικές μονάδες από διάφορα δημόσια πανεπιστήμια ή ιδιωτικά ιδρύματα του εσωτερικού ή και του εξωτερικού. Όταν συγκεντρώσουν τις μονάδες που προβλέπονται, θα παίρνουν πτυχίο. Το σύστημα αυτό ισχυρίζονται ότι θα ενισχύσει τη κινητικότητα των φοιτητών. Κάθε φοιτητής, λοιπόν, με δική του ευθύνη αλλά και ρίσκο θα

διαμορφώνει τον «ατομικό φάκελο» προσόντων του. Για την ομοιομορφία αυτών των φακέλων, από το 2005 θα χορηγείται σ’ όλη την Ευρώπη το «Συμπλήρωμα Διπλώματος» όπου θα αναγράφονται και θα πιστοποιούνται οι δεξιότητες που απέκτησαν κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους.

Σημαίνει: Το γνωστό πτυχίο, που αναφέρεται σε ενιαίο πρόγραμμα σπουδών και συνδέεται με ορισμένα εργασιακά δικαιώματα και αντίστοιχες συλλογικότητες ΚΑΤΑΡΓΕΙΤΑΙ. Ο κάθε φοιτητής, συνοδευόμενος από τον ατομικό του φάκελο προσόντων, εισέρχεται στην αγορά εργασίας εξατομικευμένα. Δημιουργείται έτσι μια στρατιά από ευέλικτους δυνάμει «απασχολήσιμους». Για την ανεργία τους θα ευθύνονται αποκλειστικά οι ίδιοι, αφού, όπως επισημαίνει και ο κ. Γ. Παπανδρέου «θα πρέπει να έχει ο ίδιος [ο φοιτητής] τη γνώση, τα εφόδια να μπορεί να κάνει σωστές επιλογές στη ζωή του». Με άλλα λόγια, ας πρόσεχαν να διαλέξουν τις σωστές ... δεξιότητες. Απ’ την άλλη μεριά, ο πρωθυπουργός ενοχοποιεί για την ανεργία το εκπαιδευτικό σύστημα.

Κινητικότητα των φοιτητών: Το Ευρωπαϊκό σύστημα μεταφοράς μονάδων θα ενισχύει την κινητικότητα των φοιτητών από χώρα σε χώρα.

Σημαίνει: Ενώ η κινητικότητα των φοιτητών μοιάζει ελκυστική, είναι σαφές ποιοι φοιτητές θα έχουν την οικονομική δυνατότητα να αντεπεξέλθουν στα έξοδα φοίτησης στην κύρια σχολή τους (στέγη, διατροφή, βιβλία) και να ταξιδεύουν ανά τις ηπείρους για τη «συλλογή μονάδων». Βεβαίως, οικονομική ενίσχυση (π.χ. υποτροφίες) ... ΔΕΝ ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ. Ενώ ο κ. Γ. Παπανδρέου προτείνει τραπεζικά δάνεια και κουπόνια κατάρτισης!

για τα Πανεπιστήμια και τους πανεπιστημιακούς

Ο «ευρωπαϊκός χώρος ανώτατης εκπαίδευσης», η «ευρωπαϊκή βιτρίνα», και η επίκληση εναρμόνισης των πτυχίων δύσκολα αποκρύπτουν την συνέπεια των μεταρρυθμίσεων, δηλαδή την απαξίωση του εθνικού πτυχίου. Σήμερα τα Πανεπιστήμια καλούνται από τον Πρωθυπουργό να «συνδεθούν με τις κορυφαίες επιλογές στη σύγχρονη κοινωνία και τη νέα οικονομία». Ενώ παραμένει σε εκκρεμότητα η προοπτική ίδρυσης μη κρατικών Πανεπιστημίων», τα δημόσια Πανεπιστήμια εξωθούνται στην απόλυτη εξάρτησή τους από την αγορά. Ας δούμε με ποιο τρόπο.

Αξιολόγηση Πανεπιστημίων: Σύμφωνα με τη ‘διαδικασία Μπολόνιας’, το περιεχόμενο της προσφερόμενης γνώσης καθορίζεται από τις εκάστοτε ανάγκες της αγοράς. Για να ελέγχονται τα «προϊόντα» της εκπαίδευσης ιδρύεται «Αρχή Αξιολόγησης και Πιστοποίησης» η οποία, όπως αναφέρει ο κ. Γ. Παπανδρέου, «αξιολογεί τα δημόσια Πανεπιστήμια και οποιαδήποτε άλλα ιδρύματα υπάρχουν ή θα διαμορφωθούν στη χώρα μας». Έτσι, ισχυρίζεται, «θα υπάρξει ουσιαστικότερος ανταγωνισμός».

Σημαίνει: Η περίφημη ‘αξιολόγηση’ των Πανεπιστημίων δεν σχετίζεται, όπως προσπαθούν να μας πείσουν, με την ποιότητα των σπουδών – άλλωστε οι υπάρχουσες δομές αξιολόγησης των προγραμμάτων σπουδών και του Διδακτικού και Επιστημονικού Προσωπικού είναι επαρκείς. Η προτεινόμενη ‘αξιολόγηση’ αποσκοπεί στην ιεραρχική κατάταξη των Πανεπιστημίων. Η διαβάθμιση των Πανεπιστημίων σε «κακά», «μέτρια», «καλά», «πολύ καλά» και «άριστα» (και επομένως και των πτυχίων τους) γίνεται, ισχυρίζονται, για να εξασφαλιστεί η ‘ισοτιμία’ των πιστοποιήσεων των διδακτικών μονάδων από τα διάφορα πανεπιστήμια.

Θεσμοθετείται «Εθνικό Σύστημα Αξιολόγησης» ενταγμένο, σε αντίστοιχο ευρωπαϊκό δίκτυο, με το οποίο παραδίδεται το εθνικό εκπαιδευτικό μας σύστημα στην κρίση διεθνούς οργανισμού, ξένου προς τα Πανεπιστήμια, με τεκνοκράτες της ‘εξωτερικής αξιολόγησης’.

Πώς θα εξαναγκαστούν τα Πανεπιστήμια να αποδεχτούν αυτή την ‘αξιολόγηση’;

Μέσω της ΑΛΛΑΓΗΣ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ.

Θα διεξάγονται «διαβουλεύσεις μεταξύ κυβέρνησης και κάθε ιδρύματος που θα καταλήγουν σε τετραετείς συμφωνίες οι οποίες θα προβλέπουν αμοιβαίες δεσμεύσεις» για συγκεκριμένους στόχους (business plan). Δηλαδή, τα Πανεπιστήμια δεν θα χρηματοδοτούνται για τη συνολική τους λειτουργία αλλά με βάση την ‘επίτευξη των στόχων’ που θα έχουν συνυπογράψει με το Υπουργείο Παιδείας. Διαφορετικά δεν θα χρηματοδοτούνται!

Και ποιοι θα είναι αυτοί οι στόχοι; Η πλήρης εφαρμογή της ‘διαδικασίας Μπολόνιας’. Το έργο δε που θα επιτελείται στα Πανεπιστήμια, αν δεν αποτρέψουμε αυτή την επίθεση, θα μετατραπεί σε «παροχή υπηρεσιών», έτοιμη να ενταχθεί στους διακανονισμούς εμπορίας υπηρεσιών του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (Συμφωνία GATS). Άλλωστε ο κ. Γ. Παπανδρέου είπε «...θα αγοράζει το κράτος εν όνοματι των παιδιών την παιδεία και τη γνώση» από τα Πανεπιστήμια!

Η «διεύρυνση του Πανεπιστημίου». Το Υπουργείο Παιδείας έχει αποδείξει περίτρανα ότι καθόλου δεν ενδιαφέρεται για την ποιότητα των ανώτατων σπουδών. Παρότι ο αριθμός των εισακτέων έχει σχεδόν διπλασιαστεί, οι δαπάνες για τα ΑΕΙ καθηλώθηκαν, με αποτέλεσμα η δαπάνη του τακτικού προϋπολογισμού ανά εισερχόμενο φοιτητή να παρουσιάζει μείωση την τελευταία δεκαετία κατά 25%. Κι αυτό γιατί, ενώ και η προηγούμενη και η παρούσα κυβέρνηση έχουν δεσμευτεί ν’ αυξήσουν τη χρηματοδότηση της παιδείας στο 5% του ΑΕΠ, έμειναν μόνο στις διακηρύξεις. Τα νέο-ιδρυθέντα τμήματα σπηρίχθηκαν στη χρηματοδότηση από ευρωπαϊκά προγράμματα (ΕΠΕΑΕΚ). Έτσι φτιάχτηκαν ‘τμήματα ΕΠΕΑΕΚ’ και ‘ιδρύματα ΕΠΕΑΕΚ’! Με τη λήξη της χρηματοδότησης η τύχη τους θα είναι αβέβαιη. Τα περισσότερα περιφερειακά πανεπιστήμια, αλλά και ολόκληρα τμήματα, λειτουργούν σχεδόν αποκλειστικά με συμβασιούχους διδάσκοντες. Πανελλαδικά, ένας στους τέσσερεις διδάσκοντες είναι συμβασιούχος (ο αριθμός τους ξεπερνά τους 3.500)! Έτσι, και στα Πανεπιστήμια καθιερώνονται και διευρύνονται οι μορφές «ελαστικής εργασίας» με συμβασιούχους διδάσκοντες χωρίς συμμετοχή στη συνολική ακαδημαϊκή λειτουργία του Πανεπιστημίου, χωρίς δικαιώματα και με αβέβαιες αποδοχές!

Η ‘ιεραρχική αξιολόγηση’ και η αλλαγή του τρόπου χρηματοδότησης δημιουργεί Πανεπιστήμια πολλών ταχυτήτων, συρρικνώνονται τα περιφερειακά Πανεπιστήμια και ορισμένα κεντρικά πάσχουν από γιγαντισμό.

Ινστιτούτα Δια Βίου Μάθησης (ΙΔΒΜ): Αν ψηφιστεί το σχετικό νομοσχέδιο, θα ιδρυθούν Ινστιτούτα Δια Βίου Κατάρτισης σε κάθε ΑΕΙ και ΤΕΙ, παράλληλα με πάρα πολλά άλλα παραρτήματα επιμόρφωσης. Από αυτά θα μπορεί καθένας να αγοράζει δεξιότητες ανάλογα με τη συγκυριακή ζήτηση στην αγορά, με την ελπίδα εύρεσης μιας θέσης εργασίας. Οι ‘πιστοποιημένες’ αυτές δεξιότητες μαζί με την ‘ισοτιμημένη’ με σπουδές επαγγελματική εμπειρία θα αθροίζονται στον ‘ατομικό φάκελο προσόντων’ των φοιτητών - ‘πελατών’.

Σημαίνει: Η κατάρτιση που επιβάλλεται, υποταγμένη στις ανάγκες της αγοράς, θ’ αναγκάζει τους σπουδαστές και τους εργαζόμενους σε μια συνεχή αγορά «ελπίδας εύρεσης θέσης εργασίας». Το κράτος αποποιείται των ευθυνών του στη μόρφωση, στην εύρεση εργασίας και στη διασφάλιση εισοδήματος. Αντί για αυτά θα έχουμε τον φαύλο κύκλο «ημιαπασχόληση – ανεργία - επανακατάρτιση». Στους πανεπιστημιακούς, με το δίκαιο συλλογικό αίτημα για αξιοπρεπείς αποδοχές, το Υπουργείο προσφέρει το δέλεαρ των επιπλέον αποδοχών από τη διδασκαλία στα ΙΔΒΜ δίπλα σε άλλες ιδιωτικο-οικονομικές δραστηριότητες που εγκαθιστώνται στο Πανεπιστήμιο.